

LEERDOELEN E-MODULE SIGNALEREN KINDERMISHANDELING

1. Aard, omvang en oorzaken en gevolgen kindermishandeling

- 1.1 Kent de definitie van kindermishandeling
- 1.2 Is zich bewust dat de definitie van kindermishandeling verschillend kan worden ingevuld
- 1.3 Heeft kennis van de omvang van kindermishandeling
- 1.4 Is zich bewust van lage percentage AMK-meldingen van ziekenhuizen
- 1.5 Kent risicofactoren die kunnen leiden tot kindermishandeling en beschermingsfactoren die hiertegen beschermen
- 1.6 Is zich bewust dat kindermishandeling ontstaat bij een disbalans tussen beschermingsfactoren en risicofactoren
- 1.7 Is zich bewust dat het mogelijk is risicofactoren te herkennen in het verhaal van ouders
- 1.8 Kent de verschillende vormen van kindermishandeling en de prevalentie hiervan
- 1.9 Is zich bewust van het geschatte aantal kinderen dat sterft ten gevolge van kindermishandeling en weet wat de meest voorkomende dodelijke vorm van kindermishandeling is
- 1.10 Weet tot welke lichamelijke en psychische gevolgen kindermishandeling kan leiden
- 1.11 Is zich bewust van de relatie tussen negatieve ervaringen in de kindertijd en (chronische) gezondheidsproblemen in de volwassenheid en de rol van van neurobiologische processen hierbij

2. Signaleringsvaardigheden

- 2.1 Kent de vragen die in anamnese en onderzoek beantwoord moeten worden om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen (focusvragen gebaseerd op SPUTOVAMO)
- 2.2 Is zich bewust van de achtergrond en betekenis van (SPUTOVAMO) signaleringsvragen
- 2.3 Is in staat signaleringsvragen toe te passen op casuïstiek
- 2.4 Is zich bewust van het belang van doorvragen in het signaleren van kindermishandeling
- 2.5 Weet welke vragen van belang zijn bij het doorvragen naar uitstel bij hulpzoeken
- 2.6 Weet welke vragen van belang zijn bij het doorvragen naar het ontstaan van brandwonden bij kinderen
- 2.7 Weet welke vragen van belang zijn bij het signaleren van schudletsels bij baby's
- 2.8 Weet welke vragen van belang zijn bij het doorvragen naar valletsels
- 2.7 Is zich bewust van de rol en waarde van gedragsobservaties bij het onderbouwen van een vermoeden kindermishandeling
- 2.8 Weet hoe gedragsobservaties worden vastgelegd in het medisch dossier
- 2.9 Kent de belangrijkste valkuilen bij het beoordelen of het letselverhaal past bij het ontwikkelingsstadium van een kind
- 2.10 Kent het belang van het stellen van vragen aan het kind zelf en kent de voornaamste valkuilen hierbij
- 2.11 Weet welke belemmeringen op het niveau van de casuïstiek, de professional en de relatie met organisaties in de omgeving, spelen bij het signaleren van kindermishandeling
- 2.12 Is zich bewust van eigen signaleringsgedrag en is in staat te reflecteren op de belemmeringen die hij/zij ervaart bij het signaleren van kindermishandeling. Is zich bewust van de tegenargumenten.

3. Huiselijk Geweld

- 3.1 Is zich bewust dat het getuige zijn van kindermishandeling een vorm van kindermishandeling is.
- 3.2 Weet welke vragen relevant zijn om aan ouders te stellen bij mogelijke situaties van huiselijk geweld
- 3.3 Is zich bewust van het belang van een signaleringsprotocol ten aanzien van huiselijk geweld

VERVOLG LEERDOELEN E-MODULE SIGNALEREN KINDERMISHANDELING

4. Lichamelijke mishandeling

- 4.1 Kent voornaamste karakteristieken van non-accidentele brandwonden
- 4.2 Weet op welke blauwe plekken op welke plaatsen van het lichaam meer verdacht zijn voor een niet-accidentele oorzaak
- 4.3 Weet welke fracturen op zichzelf zeer verdacht zijn voor kindermishandeling
- 4.4 Weet welke letsels wel en niet te verwachten zijn bij de meest voorkomende valincidenten van kinderen
- 4.5 Kent de oorzaken en gevolgen en de medische achtergronden van schudletsels bij baby's
- 4.6 Weet welke milde medische symptomen kunnen wijzen op een schudletsel
- 4.7 Is zich bewust van de rol van vroegsignalering en de eigen mogelijkheden hierin

5. Verwaarlozing

- 5.1 Weet wat onder lichamelijke en psychische verwaarlozing wordt verstaan.
- 5.2 Kent voorbeelden van medische verwaarlozing
- 5.3 Is zich bewust van de rol van eigen normen en waarden bij het signaleren van verwaarlozing

6. Seksueel misbruik

- 6.1 Is zich bewust van de verschillende manieren waarop SEH medewerker met mogelijk seksueel misbruik worden geconfronteerd
- 6.2 Weet welke medische bevindingen (niet) zijn te verwachten bij seksueel misbruik en waarom.
- 6.3 Is zich bewust van de waarde van gedragsobservaties en het verhaal van een mogelijk seksueel misbruikt kind bij het onderbouwen van een vermoeden
- 6.4 Kent de gedragingen van kinderen die zijn alarmerend voor seksueel misbruik en is in staat deze adequaat in het dossier te beschrijven

LEERDOELEN HANDELEN BIJ VERMOEDENS VAN KINDERMISHANDELING

1. Introductie

- 1.1 De cursist weet dat de cursus gaat over handelen bij vermoedens van kindermishandeling
- 1.2 De cursist weet dat hij/zij kennis maakt met het Internationale verdrag voor de Rechten van het kind en de KNMG meldcode
- 1.3 De cursist weet dat begrippen als beroepsgeheim, zorgplicht en meldrecht in de cursus behandeld worden
- 1.4 De cursist staat stil bij zijn/haar weerstanden en belemmeringen bij het handelen bij vermoedens van kindermishandeling
- 1.5 De cursist kent de belangrijkste punten uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
- 1.6 De cursist weet dat de overheid de verantwoordelijkheid heeft neergelegd bij medici
- 1.7 De cursist weet wat zorgplicht inhoudt
- 1.8 De cursist denkt na over zorgplicht in combinatie met oud letsel
- 1.9 De cursist kent de stappen die hij/zij volgens de KNMG Meldcode Kindermishandeling moet zetten
- 1.10 De cursist weet dat hij/zij open en transparant moet communiceren met de ouders indien hij/zij wil overleggen met andere hulpverleners
- 1.11 De cursist weet dat het beroepsgeheim niet zomaar doorbroken kan worden
- 1.12 De cursist weet minimaal één manier waarop hij/zij aan de ouder(s) toestemming kan vragen om het beroepsgeheim te doorbreken
- 1.13 De cursist kent alle situaties waarbij hij/zij het beroepsgeheim mag doorbreken
- 1.14 De cursist weet op welke punten het protocol kindermishandeling van zijn/haar ziekenhuis aansluit bij de KNMG Meldcode.

2. Fysiek geweld

- 2.1 De cursist is in staat de focusvragen te beantwoorden
- 2.2 De cursist is in staat een veiligheidsinschatting te maken
- 2.3 De cursist concretiseert zijn/haar mening over top-teen onderzoek
- 2.4 De cursist is zich bewust of zijn/haar mening door veel of weinig mede cursisten gedragen wordt
- 2.5 De cursist is zich bewust van de manier waarop hij/zij top-teen uitvoert
- 2.6 De cursist weet op welke punten zijn/haar top-teen onderzoek verschilt met de ideale situatie
- 2.7 De cursist is er zich bewust van dat de veiligheid van de patiënt zijn/haar eerste zorg is
- 2.8 De cursist weet wat hij moet doen als zijn/haar eerste zorg de veiligheid van de patiënt is
- 2.9 De cursist weet wat advies vragen aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) inhoudt
- 2.10 De cursist weet wat hij/zij van het AMK kan verwachten
- 2.11 De cursist weet wat de inhoud is van stap 3 van de meldcode
- 2.12 De cursist weet in welke omstandigheden hij/zij stap 3 mag overslaan
- 2.13 De cursist weet dat regie niet ophoudt wanneer is overgedragen aan AMK
- 2.14 De cursist is zich bewust dat het bespreekbaar maken van de zorgen over veiligheid van het kind kan leiden tot het vinden van een oplossing
- 2.15 De cursist is zich bewust dat het handelen van de moeder afhankelijk is van het betrekken van de moeder bij (wat bedoel je precies?)
- 2.16 De cursist bedenkt zich wie in de meeste gevallen de melding bij het AMK doet
- 2.17 De cursist krijgt inzicht in hoe dit in andere ziekenhuizen gebeurt.

3. Verwaarlozing

- 3.1 De cursist weet wat problemen van verwaarlozing zijn
- 3.2 De cursist weet waarom het belangrijk is verwaarlozing op te merken
- 3.3 De cursist kan objectief gegevens rapporteren
- 3.4 De cursist is zich bewust dat het noteren van risicofactoren belangrijk is in een dossier
- 3.5 De cursist is zich bewust dat het noteren van signalen objectief moet gebeuren
- 3.6 De cursist kan gebeurtenissen objectief samenvatten
- 3.7 De cursist kan naar aanleiding van een ideaal dossier reflecteren op eigen dossier
- 3.8 De cursist weet van welke belangrijke risicofactoren in het gezin, hij/zij in de onderzoeksfase, informatie moet verzamelen
- 3.9 De cursist kan inschatten op welke manier nieuwe informatie de situatie verandert
- 3.10 De cursist noemt afspraken maken als belangrijke afsluiting van een overleg over zorgsignalen
- 3.11 De cursist is zich bewust dat er verschillende vormen van regie mogelijk zijn
- 3.12 De cursist weet op welke manier hij/zij het AMK om advies kan vragen
- 3.13 De cursist weet dat hij/zij een advies van het AMK in het dossier moet zetten
- 3.14 De cursist weet hoe hij/zij een advies van het AMK in het dossier moet zetten
- 3.15 De cursist kan naar aanleiding van ideaal dossier reflecteren op eigen dossier

- 3.16 De cursist kan uitleggen waarom het belangrijk is vermoedens van kindermishandeling in het dossier te schrijven en niet op zogenaamde werkaantekeningen buiten het dossier te houden
- 3.17 De cursist weet wat de derde stap in de meldcode is
- 3.18 De cursist weet wat de invulling van de derde stap voor deze casus is
- 3.19 De cursist leert op welke manier hij/zij de moeder kan bewegen afspraken te maken
- 3.20 De cursist weet dat hij/zij eventueel ook zonder toestemming van de betrokkenen kan overleggen met andere bij het gezin betrokken hulpverleners
- 3.21 De cursist weet dat zonder toestemming overleggen vooral in noodgevallen aan de orde is
- 3.22 De cursist weet dat sommige ouders niet zijn doorverwezen door de Huisarts, dus dat de regie bij de signaleerde ligt
- 3.23 De cursist begrijpt wat de gevolgen voor de patiënt kunnen zijn wanneer de arts overlegt met andere professionals
- 3.24 De cursist weet waarom het van belang is dat er zorgvuldig wordt om gegaan met doorbreken van beroepsgeheim op grond van een zorg
- 3.25 De cursist is zich bewust dat er een professional de regie moet houden (en dat ze dat niet zelf hoeven te zijn)
- 3.26 De cursist weet welke professional het meest geschikt is om de regie over te nemen, lettend op het medische en menselijke aspect van de casus
- 3.27 De cursist kan reflecteren op eigen situatie
- 3.28 De cursist begrijpt dat er geen gouden pad is
- 3.29 De cursist weet dat regie erg belangrijk is
- 3.30 De cursist is zich bewust dat elke regio anders is georganiseerd.

4. Huiselijk geweld

- 4.1 De cursist kan objectief verslag leggen in het dossier
- 4.2 De cursist is zich bewust dat hij/zij de afweging moet maken of hij/zij de KNMG meldcode gaat volgen
- 4.3 De cursist is zich bewust dat het getuige zijn van huiselijk geweld, een vorm van kindermishandeling is en dat hij/zij de route van de meldcode moet volgen
- 4.4 De cursist weet dat de tweede stap in KNMG meldcode overleg met collega(eventueel) of AMK (verplicht) is
- 4.5 De cursist maakt kennis met CBO richtlijnen (CBO, kwaliteitsinstituut voor de gezondheidszorg)
- 4.6 De cursist weet dat CBO richtlijn praktische handvatten bevat voor omgaan met huiselijk geweld & kinderen
- 4.7 De cursist weet dat CBO de stappen van KNMG meldcode volgt
- 4.8 De cursist kan steunpunt huiselijk geweld noemen in combinatie met huiselijk geweld
- 4.9 De cursist weet dat hij/zij objectieve gegevens nodig heeft om zorgen over directe veiligheid te onderbouwen
- 4.10 De cursist weet dat drie dingen besproken moeten worden: veiligheid van de moeder, veiligheid van de kinderen & hulptraject
- 4.11 De cursist is zich bewust hoe anderen deze situatie inschatten
- 4.12 De cursist krijgt inzicht in hoe anderen het probleem inschatten
- 4.13 De cursist weet waar hij/zij zich zorgen over moet maken bij moeders met letsel als gevolg van huiselijk geweld
- 4.14 De cursist weet dat hij/zij informatie over kinderen kwijt kan in dossier moeder
- 4.15 De cursist kan een afweging maken of hij/zij zelf verder gaat of zorg overdraagt d.m.v. melding
- 4.16 De cursist ziet hoe de verpleegkundige deze casus in het ideale geval invult
- 4.17 De cursist weet op welke manier het dossier correct wordt ingevuld
- 4.18 De cursist weet wat conflict van plichten inhoudt
- 4.19 De cursist weet hoe hij de zes vragen moet beantwoorden die gesteld moeten worden bij een conflict van plichten
- 4.20 De cursist is bewust dat de hulp gemonitord moet blijven worden
- 4.21 De cursist concretiseert de keuze die hij/zij maakt
- 4.22 De cursist krijgt inzicht in de keuze die collega's maken
- 4.23 De cursist is zich bewust dat er geen gouden pad bestaat
- 4.24 De cursist concretiseert wat hij/zij geleerd heeft tijdens de module Handelen
- 4.25 De cursist weet welke handvaten in de module zijn aangereikt die hij/zij kan inzetten in zijn praktijk.

LEERDOELEN E-MODULE COMMUNICEREN BIJ VERMOEDENS VAN KINDERMISHANDELING

1. Introductie

Basishouding acceptatie en samenwerking

- 1.1 De cursist weet dat acceptatie een voorwaarde is voor verandering
- 1.2 De cursist kan onderscheid maken tussen accepteren van persoon en accepteren van gedrag
- 1.3 De cursist weet dat samenwerking dient als doel om contact te krijgen met de ouder
- 1.4 De cursist weet dat samenwerking een belangrijke eerste stap is in de oplossing voor het kind
- 1.5 De cursist weet hoe hij/zij samenwerking kan herkennen bij een ouder
- 1.6 De cursist weet wat positieve feedback is
- 1.7 De cursist weet dat het geven van positieve feedback de samenwerking bevordert
- 1.8 De cursist weet dat het zoeken naar een gezamenlijk belang belangrijk is voor samenwerken
- 1.9 De cursist kan beschrijven wat het effect is van het benadrukken van een gezamenlijk belang.

Functie van emoties

- 1.10 De cursist weet hoe emoties werken
- 1.11 De cursist begrijpt hoe emoties tot stand komen en waarom zij er zijn
- 1.12 De cursist begrijpt dat ouders overmand door emoties geen informatie tot zich kunnen nemen
- 1.13 De cursist begrijpt waarom hij/zij ouders moet helpen vanuit de emoties de stap naar ratio te maken
- 1.14 De cursist ziet dat emoties inwerken op iemand.

Wat doen emoties in communicatie

- 1.15 De cursist weet dat de cortex de plaats van het gezond verstand is
- 1.16 De cursist weet dat het limbisch systeem de plaats van emoties is
- 1.17 De cursist weet dat de cortex en het limbisch systeem niet met elkaar kunnen communiceren in een emotionele situatie
- 1.18 De cursist weet dat er verschillende emoties zijn in communicatie
- 1.19 De cursist weet dat er voor elke soort emotie een andere gesprekstechniek nodig is.

2. Emoties van de ander Centraal

- 2.1 De cursist kent de verschillende emoties die bij de ander spelen
- 2.2 De cursist herkent de signalen van oplopende emoties en weet welke te verwachten zijn
- 2.3 De cursist is in staat emoties te laten zakken
- 2.4 De cursist is in staat verschillende emoties te herkennen
- 2.5 De cursist weet dat actief luisteren bestaat uit doorvragen en samenvatten
- 2.6 De cursist is in staat te reflecteren aan de hand van praktijkvoorbeelden en oefeningen
- 2.7 De cursist weet dat hij/zij soms vaker dan 1 keer moet reflecteren
- 2.8 De cursist weet dat het belangrijk is op beleving te blijven reflecteren
- 2.9 De cursist is in staat te reflecteren in praktijksituaties
- 2.10 De cursist weet om te gaan met huilende mensen
- 2.11 De cursist weet dat met aandacht blijven zitten, belangrijk is bij huilen
- 2.12 De cursist begrijpt waarom andere manieren om te troosten averechts werken.

3. Eigen emoties centraal

- 3.1 De cursist kent de verschillen tussen objectieve en subjectieve communicatie
- 3.2 De cursist kan objectieve en subjectieve gegevens onderscheiden
- 3.3 De cursist kan uit verschillende uitspraken subjectieve en objectieve uitspraken selecteren
- 3.4 De cursist begrijpt waarom het belangrijk is objectief te zijn
- 3.5 De cursist is in staat zijn eigen emoties te herkennen
- 3.6 De cursist weet dat emoties objectiviteit in de weg kunnen staan
- 3.7 De cursist is in staat zijn/haar eigen emoties te reguleren
- 3.8 De cursist is in staat zijn/haar eigen emoties te parkeren
- 3.9 De cursist is zich bewust van zijn/haar eigen emoties in een gesprek
- 3.10 De cursist is in staat een confronterende ik-boodschap te geven
- 3.11 De cursist weet wat een confronterende ik-boodschap is
- 3.12 De cursist weet wanneer een confronterende ik-boodschap nodig is
- 3.13 De cursist weet hoe een confronterende ik-boodschap is opgebouwd
- 3.14 De cursist weet wanneer een confronterende ik-boodschap wordt gebruikt
- 3.15 De cursist weet waarom een confronterende ik-boodschap wordt gebruikt
- 3.16 *Dansen*(opvangen van de klap)
- 3.17 *Dansen* zelf oefenen.

4. De inhoud centraal

- 4.1 De cursist weet dat er pas plek is voor informatie als emoties zijn gezakt
- 4.2 De cursist weet dat de manier waarop iets gezegd wordt van groot belang is
- 4.3 De cursist weet wanneer er een verklarende ik-boodschap gegeven kan worden
- 4.4 De cursist weet wat een verklarende ik-boodschap inhoudt
- 4.5 De cursist kan een positieve ik-boodschap maken
- 4.6 De cursist weet hoe een positieve ik-boodschap is opgebouwd
- 4.7 De cursist kan een compliment geven met een positieve ik-boodschap
- 4.8 De cursist weet dat een positieve ik-boodschap pas gegeven kan worden wanneer de emoties gezakt zijn
- 4.9 De cursist weet dat een positieve ik-boodschap weergeeft wat de ander precies gedaan heeft
- 4.10 De cursist weet dat een positieve ik-boodschap helpt een samenwerkingsrelatie op te bouwen
- 4.11 De cursist weet hoe een verkennend gesprek is opgebouwd
- 4.12 De cursist weet dat het stellen van open vragen belangrijk zijn
- 4.13 De cursist weet dat hij/zij het kind niet over moet slaan als bron bij een probleemverkennd gesprek
- 4.14 De cursist weet hoe hij/zij moet aansluiten bij het kind
- 4.15 De cursist weet dat psycho educatie belangrijk is
- 4.16 De cursist weet dat psycho educatie een belangrijke eerste stap kan zijn in motiveren
- 4.17 De cursist weet wanneer het te vroeg is voor psycho educatie
- 4.18 De cursist weet dat checken of informatie aankomt belangrijk is
- 4.19 De cursist kan checken of informatie aankomt
- 4.20 De cursist weet wat goede vragen zijn om te checken of informatie is aangekomen
- 4.21 De cursist kent de opbouw van een slechtnieuwsgesprek
- 4.22 De cursist is in staat te oefenen met een slechtnieuwsgesprek
- 4.23 De cursist kent de volgorde van het slechtnieuwsgesprek:
 - 1. Breng al het slechte nieuws in 1 keer
 - 2. Laat een functionele stilte vallen
 - 3. Zorg voor opvang door te blijven reflecteren
 - 4. Herhaal de boodschap indien nodig.

5. Motiveren centraal

- 5.1 De cursist weet dat samenwerken een bijdrage levert aan de motivatie
- 5.2 De cursist weet dat samenwerken onder dwang niet effectief is
- 5.3 De cursist is zich bewust van onvoorwaardelijke acceptatie
- 5.4 De cursist weet wat constructieve confrontatie is
- 5.5 De cursist kan oefenen met constructieve confrontatie
- 5.6 De cursist weet welke vragen hij/zij moet stellen om gedragsverandering tot stand te brengen
- 5.7 De cursist weet op welke manier hij/zij vragen moet stellen om gedragsverandering tot stand te brengen
- 5.8 De cursist weet hoe de zelfeffectiviteit versterkt kan worden
- 5.9 De cursist weet wat cognitieve dissonantie is
- 5.10 De cursist is in staat mee te bewegen met de weerstand van de cliënt
- 5.11 De cursist is in staat klein te denken om grote veranderingen teweeg te brengen.